

Setkání Kosmo Klubu v Planetáriu 20.10. 2005

Po několika měsících plánování, příprav a po nulté organizační schůzce se ve čtvrtek 20. října v 18:30 uskutečnilo první setkání pražské pobočky Kosmo Klubu. Účast byla celkem hojná, sešlo se nás 11.

Zahájení se ujal pan Grün, který všechny přítomné přivítal a popřál nám hodně úspěchů, po dohodě ohledně placení minimálního vstupného kvůli provoznímu řádu Planetária byl čas na první příspěvek.

První příspěvek si připravil Radek Valkovič o letu raketoplánu Discovery STS-114, nazval ho STS – úspěšný neúspěch. Nejdřív stručně shrnul přípravy, plány a odklady startu, stručně seznámil s posádkou letu a potom už následoval popis této mise od startu 26. července 2005 přes připojení k ISS, tři opravárenské výstupy až po oddělení od stanice a odložené přistání 9. srpna. Samotný let byl úspěšný, na ISS se podařilo dopravit velké množství zásob, při výstupech byly opraveny poškozené gyroskopy a na Zem se vrátilo velké množství nákladu. Z hlediska obnovení letů raketoplánů byla ale mise STS-114 neúspěšná, protože se nepodařilo odstranit nebezpečné odpadávání tepelné izolace a další let je v nedohlednu. Na závěr pak ještě následovalo shrnutí plánů NASA na další starty vzhledem k problémům a plánům americké kosmonautiky.

Druhý příspěvek si připravil Petr Desort a pojmenoval ho Mars - neúspěchy. Vzhledem k současným úspěchům, které americká a evropská kosmonautika dosahuje se svými družicemi a rovery na Marsu, chtěl připomenout ty sondy, které byly také pečlivě postaveny a vyslány na dalekou cestu k rudé planetě, ale které z různých důvodů neuspěly. Vzhledem k velkému množství neúspěšných družic si logicky vybral ty nejnovější. Začal popisem mise sovětských Phobosů 1 a 2 z konce 80. let, u kterých stručně popsal vybavení sond, průběh letu a pravděpodobný důvod poruchy. Stejným způsobem pak popisoval lety americké sondy Mars Observer, rusko-evropského Marsu 96, japonské Nozomi, amerických Mars Polar Lander a Mars Climate Orbiter i britského modulu Beagle 2. U většiny se zkoumáním dat podařilo určit pravděpodobnou příčinu selhání, nebo alespoň stanovit nejslabší místa sondy, takže se konstruktéři z neúspěchů mohli poučit. Současné úspěchy jsou snad potvrzením toho, že se tak opravdu stalo. Nejhorším neúspěchem byl pravděpodobně start sondy Mars 96, tato komplikovaná mezinárodní sonda s řadou pokročilých vědeckých přístrojů doplatila na nespolehlivý urychlovací stupeň, jeho selhání způsobilo, že sonda shořela v atmosféře při prvním obletu Země. Tímto letem skončili ruské snahy o vysílání planetárních sond, na druhou stranu neúspěch podpořil úsilí ESA o vysílání vlastních výzkumných družic, které v současnosti sklízí úspěchy. Po skončení příspěvku Petr Desort odpovídal na dotazy a připomínky účastníků.

Kvůli nedostatku času se příspěvek Jaroslava Kousala Jak seskočit z oběžné dráhy odložil na příští setkání. Potom následovala diskuze o provozních otázkách, ujasnil se termín příštího setkání a čas určený této schůzce v prostorách Planetária vypršel. Pokračování pro členy Kosmo Klubu se uskutečnilo v blízké hospůdce, řešili se organizační věci a stanovy Kosmo Klubu. Potom už se poslední účastníci rozešli domů.

Radek Valkovič